

3014

מל.

פרטי כל פס. ט"ז/2

מישיבת הועדה לעניני פנים שהתקיימה ביום ג'
י"ח באדר תש"י (7.3.50) בשעה 9.00

נוכחים: חברי הועדה:

- י. גור
- ד. הכהן
- ז. וורהפטיג
- א. חרש
- ח. טובי
- ג. ילין-סור
- ב. סינץ - היו"ר
- ש. מרלין
- ס. אלרין-זעבי
- א. שפסל

פוזמנים:

שר המסחר ב. שיטרייט
המפקח הכללי של המסחר - מר סהר
היועץ המשפטי מר ה.א. כהן
חבר הכנסת ס. וילבר

נעדרים: חברי הועדה:

- ש. חשטנא
- ט. סנה
- א. פראי
- י. כן-צבי
- י. ספיר

סדר-היום: ההפגנות הקומוניסטיות בתל-אביב והתנהגות הממשלה בשעת ההפגנות האלה.

היו"ר ב. סינץ:

אני מקדם בברכה את השר שהואיל לבוא לישיבתנו

וכן את המפקח הכללי של המסחר, בהזמנות זו

ברצוני לברך את מר ה.א. כהן להכנסו לתפקידו החדש כיועץ המשפטי.

סדר היום של הישיבה שלנו הוא כירור ההפגנות

הקומוניסטיות בתל-אביב ובירור הצד החוקי של ההפגנות וכעיקר בירור הצד

החוקי של מעולות הממשלה.

ח. טובי:

לסדר: ברצוני להעיר, כי בהזמנה שקבלנו לישיבה של

היום היה כתוב, כי נושא הישיבה הוא: ההפגנות

הקומוניסטיות בתל-אביב. כתבתי סכת בענין זה ליו"ר, כי אני חושב שהנושא

איננו מתאים לענין שעומד לבירור בפני הועדה. אין אנו דנים על ההפגנות

הקומוניסטיות בתל-אביב, אלא על התנהגות הממשלה כלפי הפגנים, וזאת בהתאם

להחלטת הכנסת.

היו"ר ב. סינץ:

סדר היום של הישיבה הזאת הוא הסמך לסדר היום של ישיבת ועדת הפנים מלפני שבוע. תוך שי דיון

התעוררה גם השאלה על חוקיותה של התנהגות המסמרה וחוקיותה של ההפגנה. לפיכך בקשנו את היועץ המשפטי, כי יברר לנו את הצד החוקי של ההפגנה ויחד עם זאת יתברר לנו גם הצד החוקי של התנהגות המסמרה כלפי המפגינים. הכנסת הטילה עלינו לברר את ענין ההפגנות הקומוניסטיות בתל-אביב, ולפיכך הוסמו גם את חבר הכנסת וילנר שהשתתף בהפגנות אלה, להסמיע את טענותיו.

ת. טובי: אותנו לא מעניינות ההפגנות עצמן, אותנו מעניינת בעיקר התנהגות המסמרה כלפי המפגינים.

ס. וילנר: יש כאן אי-הבנה סטרייט. בשעתו העליתי את השאלה הזו בכנסת והנוסח שהעליתי היה: התנהגות המסמרה בזמן ההפגנות בתל-אביב ובירושלים. מה"כ הוציאו את ענין ירושלים. לדעתי, מכיון שאנו רגים כבר בשאלה זו מחטב היה לברר גם על ההפגנות הן בתל-אביב והן בירושלים ולפיכך הצעתי גם את ההפגנות בשתי הערים הללו. אולם לפי הפרטיכל של הכנסת ולפי דברי שר המסמרה בכנסת נתברר שבנושא מעוניינים שלא לדון על מה שקרה בירושלים ולהתרכז בעיקר במה שקרה בתל-אביב. החלטת הכנסת אומרת: להעביר לוועדת הפנים את שאלת התנהגותה של המסמרה בזמן שתי ההפגנות בתל-אביב. ביחס להפגנות הקומוניסטיות עצמן אין לי כל טענות - יש לי טענות לבני התנהגות המסמרה בזמן ההפגנות האלה, אחרת אינני יודע בעצם לשם מה הוזמנתי?

היו"ר ב. סינץ: אתה הוזמנת בקשר לבירור התנהגות המסמרה בזמן ההפגנות הקומוניסטיות בתל-אביב.

ס. וילנר: ביום 28 בינואר התקיים בתל-אביב שידור ברם-קול של המפלגה הקומוניסטית סבין קפה עטרה שבפינת שדרות-רוטשילד ואלנבי. מעל הגג שודר באום ביחס לשבייתת השבת של המתיישבים הקומוניסטים בבניני הסוכנות. זה היה בשעה 7.00 בערב. השדור התחיל בשעה 6.30 בערך ונמשך תוך 20 או 25 דגע. אני הייתי באותה שעה בדחוב. הקהל שהתאסף במקום שמע את הקריין או את הקריינית כשהם מסיימים כבר במשפטים אחרונים את השדור. לפתע הופיעה המסמרה על מכוניות משורתינות חדשות. הייתי בצד הפני של הדחוב ולא שמעתי בדיוק את הפקודה שנתנה באותו הרגע, אבל

אבל השוטרים התחילו להקפיד את דלת הכניסה של הבית ואז התחילה המהומה. עד אז היה שקט בטור. הקצין שנתן את הפקודה היה לבוש בבגדים צבאיים (בסל-דורס) הוא אמר: "תפזרו אותם" והתחילו בכל כוח לשבור את הדלת. נבשתי אליו ואמרתי לו: ראה השדור בגמר והאנשים הולכים כבר הביתה. הוא לא ענה לי בתע הראשון. אמרתי לו שאני חבר כנסת, וכל האחריות לפעולה זו תחול עליו מפני שהשדור נסתיים כבר ואין כל סקוט להכות באנשים. הוא ענה לי: כל הכבוד לחבר הכנסת, אבל אני ספלא פקודות. לאחר מכן התחילו להרביץ ופרצה תגרה. הקצין שפניתי אליו היה הקצין קטלן קפלן, אשר פוטר בסעתו ואח"כ הוחזר למסורה. אני פניתי אליו בטלים אלה בדיוק: "השדור בגמר בין כך, ואני דורש סטף להפסיק את ההתקפה הזאת". הוא לא ענה לי, אלא פנה לשוטרים ואמר להם להמשיך בפעולה וכך פרצה התגרה. בין הסכים הצטיין שוטר אחד מס. 2120, שהצטיין במיוחד בהרבעות. אני מוכרח לציין שלא כל השוטרים השתתפו בסכות. אולם שוטר זה הצטיין בהרבעות והוא גם מצע ילד אחד בשם ארי ורדי בן 14. כמובן שנפצעו עוד אנשים. פניתי אח"כ לקצין אחר (אח"כ צורע לי ששמו סלע) ובקשתי שיפסיקו את הפעולה הזאת, בקשתי רשות לפנות אל הקהל, ואף פניתי אל הקהל שיש צורך לסיים את העניין. הקהל התחיל להתפזר ויותר לא היו אינצידנטים. זה מה שהיה באותו ערב.

מבלי להכנס לבעיות פוליטיות להצדקת השדור,

הרי ביחס לאופן התנהגותה של המשטרה לא יכולים להיות חלוקי דעות. לדעתי לא היה כל צורך להתחיל בפעולת התקפה ולא היה כל הכרח להכות בראשי הנאספים. אמרתי זאת גם לקצין קפלן. אני מתנגד לשיטות כאלה של פיזור המגנות. רוב הנאספים קבלו סכות בראש באכזריות פיוחית. התגרה פרצה מיד כשהשוטרים ידדו מן המכוניות. הם התחילו להרביץ מבלי שידעו עוד מה נעשה. - זה היה כיום שבת 28 בינואר בשעות הערב.

ביום ב' (ב-30 בינואר) היתה הפגנה. הפעם היתה

זו באמת הפגנה ולא שדור. ההפגנה הזאת עברה בשקט ולא קרה שום דבר. היא התחילה ברחוב מרכז בעלי-פלאכה, עברה את רחוב ברנר, אלנבי, בן-יהודה, בוגרשוב, הסלך ג'ורג' וחזרה דרך אלנבי על-פנת להניע לבנייני הסוכנות. כל הסדר הזה של ההפגנה עבר בשקט. הגב' וילנסקה חבוא הועדף הפועל של ההסתדרות עמדה לצדדים לידי בנייני הסוכנות בה ישבו השוכנים. אולם כהניע ההפגנה לפינת הרחובות שדרות-ירושלם ואלנבי, מצאו הספניבים את הדרך חסומה בפניהם ע"י המשטרה (זה היה בשעה 5.00 לפנות ערב). באותו רגע שהספניבים הגיעו לפחסות לא היתה כל הנבשות. הגב' א. וילנסקה נאמה

כ-3-5 רגעים, קבוצה של כמה עשרות אנשים שעמדה בתוך המחסום של המסדרה מן הצד השני - במקום שלא נתנו לגשת מפילו לציבילים - התחילה בקריאות "בדו לקומבטיסים" והם קראו זאת במקלה. הקריאות אלה התחילו עם גמר באוסה של הגב' וילנקס. כאשר קהל המטבינים התחיל לשיר את "התקוה" ואת האינטרנציונל. לא הייתי במקום, אבל שמעתי ערות מאנשים שהיו באותו מקום, וביניהם מוסר "על-המסמר", כי שמעו מצד המסדרה את הפקודות האלה: "תתחילו ואנו נמשיך" - זה היה מכוון לציבילים שהיו בתוך המחסום של המסדרה.

היו"ר ב. סינץ: מי היו לדעתך הציבילים האלה?

ס. וילנר: או שהיו אלה אנשים מקבוצה פוליטית סטויימט שעבדו בשיתוף עם המסדרה, או שהיו אלה אנשי מסדרה בתלפוסת ציבילית. אינני יכול לקבוע מי הם. היו שם כמה עשרות איש.

בשעה שהמטבינים התחילו לשיר את "התקוה" היה ברור שההפגנה עומדת להסתיים וכלי שום קטנות. אולם מיד לאחר שנתנה הפקודה הזאת: "תתחילו ואנו נמשיך" החלה ההתנפלות על המטבינים. אני מציע לכם לקרוא את "על-המסמר" (ולא את "קול-העם") את התיאור המלא של ההתנפלות הזאת. עוד לא קרה במדינת ישראל כדבר הזה ששוטרים יתחילו להרביץ על יטיף ועל שמאל. מה שאני מוסר עכשיו, הוא על סך עוריות של אנשים שהיו במקום וגם על סך מה שכתוב ב"על המסמר". המסדרה החלה בפעולה של הרכבות הסוביות ובאכזריות העוברת כל גבול. אני רוצה לציין שהקהל לא התערב בכל הענין הזה שההפגנה בשעה שעברה לאורך כל הדרך הזו - עברה בשקט גמור. ההתנגשות עם המסדרה הייתה רק ליד המחסום. מה שקרה ביום ב' היה מאורבן מראש. כן יש לציין את מיטורין של שוטר מהמסדרה על שטרב לצאת ולהרביץ מכות. השוטר זה הוא חבר ספ"ט והוא הודיע למפקד המסדרה שהוא אינו מסוגל לצאת להרביץ מכות ליהודים.

העובדה שבעבור שבוע עברה שוב פעם אותה הפגנה

באותה הדרך ולא קרה דבר - מעיד על כך שבזמן ההפגנה השנייה הייתה ההתנפלות מאורגנת מראש. בזמן ההפגנה השלישית לא הייתה מסדרה כרחוב וההפגנה עברה בשקט גמור. אי אפשר בשום פנים להצדיק את אכזריות המסדרה בשעת פיזור ההפגנה השנייה. המסדרה גויימה לכתחילה לכל הפעולה הזאת.

גם דור קרטני וקונסטטין פאולוס פרסטו וטיטוס ב"סלתיין פוסט" נבד
התנהגות הפסטר בהפגנות הקומוניסטיות בירושלים. ועוריות של
אנשים כדוד קרטני, שאינו הסוד על קומוניזם, הן בודאי מהימנות.
כל זה מוכיח, היות וההפגנה השלישית עברה בשקט גמור, לפרות שהיא עברה
באותה הדרך של ההפגנה השנייה - שכל ההתנהגות הזאת היתה מבוזיזת.

מר סהר: אם כן מדוע בויימה הנהגות רק בפעם השנייה ולא
בפעם השלישית?

היו"ר ב. סינץ: כיצד אתה מטביר את העובדה כי בפעם השלישית לא היתה
התנגדות?

פ. וילנר: ביום שבת וביום ב' הפסטר היתה לכתחילה מוכנה
להתנגדות הזאת. בהפגנה השלישית לא היתה פסטר כלל!
ההפגנה עברה בשקט /בסדר.
גם לפני ההפגנה השלישית חשבו שיש סכנה, כי הפסטר
תבצע פעולות רצחניות...

מר סהר: אני מתפלא שהיו"ר מרשה לו להשתמש במלים כאלה.

פ. וילנר: לפי דעתי היו אלה פעולות רצחניות. זוהי פעולה רצחנית
בשעה ששוכרים גובלות. זוהי דעתי, ולפי דעתי זוהי
פעולה רצחנית.

היו"ר ב. סינץ: אני מבקש שלא תשתמש במלים אלה.

פ. וילנר: זוהי דעה פרטית שלך.

היו"ר ב. סינץ: זוהי דעתי בתור יו"ר הועדה הזאת. אני רוצה לשמוע מסך
רק תשובה אחת: מדוע הפסטר לא היתה בכלל בעת ההפגנה
השלישית.

פ. וילנר: מכיון שבשתי הפעמים הראשונות נתנה פקודה. כפי הנראה
לא נתנה פקודה כזו בפעם השלישית. אך אחד מהסוכנות
אמר לנו שאין לנו מה לחשוש, כי הוא יודע שהפעם הפסטר לא תתערב. כפי

הנראה ראו כמה חוגים פוליטיים במסעלה, שהתנגשות האלה אינן סביאות
תועלת למדינת ישראל ויש להפסיק את הסיטה הזאת. את הדברים האלה אמר
לנו אדם אחראי בסוכנות היהודית. האיש אמר לנו בפירוש: "אל תחשוש
היום לא יהיה שום דבר".

כל המיפנים האלה מעידים על כך שהיתה התכונות
טראש סזר המטרה לכל ההתנגשויות שקרו. אני השתדלתי לא להכניס מה שום
דבר אחר מאשר התנהגות המטרה. לדעתי גם הכיצוד של הפעולות האלה מראות
על התכנון של המטרה. אני אינני מאשים דק את שר המטרה, ולא דק את
המפקח הכללי של המטרה ולא את מפקד משטרת תל-אביב, או מפקד משטרת
ירושלים. אני אומר זאת בפירוש - אינני מאשים דק אותם. ייתכן מאד
שניהנו פקודות מתאימות במקומות מסויימים ביום זה וזה כן להתנגש עם
הקומוניסטים - ובפעם אחרת לא להתנגש, וכן היה אמנם בהפגנה השלישית.
והעובדה שאדם מן הסוכנות אמר זאת - כנראה יש יסוד לכך.

אנצ רוצה לקוות שלטחות חלק מחברי הועדה יבש לענין
זה תוך גישה עיונית אובייקטיבית, כאשר חילוקי דעות פוליטיים במדינה
לא נפתור ע"י מטרה. בשיטות כאלה לא נוכל לפתור חילוקי דעות. וגם שר
המטרה קבל את הדבר הזה בנאטו בכנסת שלכל אדם יש זכות להתאסף ולהפגין.
כשם שיש לו זכות לשבות. זוהי אחת מהחירויות הדמוקרטיות. ואנו במדינת
ישראל צריכים לשאוף לכך שהחוקים שלנו יותאמו לחוקים של מדינה עצמאית,
ולא לחוקים של מדינה קולוניאלית. זהו חייבכם של דברי.

א. כהן: (א) מה היתה המטרה הפוליטית של ההפגנה ביום כ' ?
(ב) האנשים שעמדו בתוך המחסום של המטרה, האם היתה
ז' הפגנה בגדית ? מה קרה באותו הרגע כאשר הקהל
התחיל לקרוא קריאות "בוז". בקורה זו לא ברורה לי.

ס. וילנר: כדי להבהיר את המצב : בתוך המחסום היו כמה עשרות
אנשים לבושים ציבילית. קהל לא היה היות והמטרה סגרה
את הדרך סכל הצדדים. הסכות טרצו בזמן שירת "התקוה".

ד. הכהן: אני רוצה לשאול מה דעתו של החבר וילנר על תפקידו
של רחוב ראשי בעיר, שהוא למעשה העורך העיקרי והיחיד
בעיר טראנת כמו תל-אביב, בשעה 5 לפנות ערב כשאלפי אזרחים חוזרים

לביטחון מהעבודה. מה צריך לשעון אורח כפוני שפסגה הביטחון ולפתח הרחוב
הסוף בפני ע"י הפגנה. זכותו של מי קודמת אז ? האם המסמך צריכה לדאוג
למפגינים, או שצריכה לדאוג לאזרח. האם האזרח צריך לסבול משום שהגב'
וילנסקה רוצה לנאום ברחוב דוקא בשעה זו ? האם אין האזרח הרגיל רשאי
לתבוע מן המסמך שתשליט מור ברחוב כדי שהוא יוכל לעבור, גם אם הוא לא
רוצה להאזין לבאוסים של הגב' וילנסקה ? מה דעתו של החב' וילנר בענין
זה ?

מר סהר - המפקח הכללי של המסמך:

ברצוני למסור כמה תיקונים עובדתיים לדברים של

מר וילנר.

לדעתי באום ההכנה הסובב ביותר על המסמך

נשמע פפי מר וילנר עצמו. הוא אמר שהם התקיימו דם-קול על אגף הגב
של בנין קפה עטרה. הוא אמר שהמסמך התקיימה את הדלת של הכניסה לאותו
בנין - סימן הוא שהדלת הייתה נעולה. וברצוני להוסיף עוד כמה פרטים:
המסמך לא נמצאה במקום באותו ערב של מוצאי שבת (28.1) רק לאחר שהמסמך
קבלה יריעות על התקנת הרם-קול ועל השוררים - וכי זה מפריע לתנועה -
בשלחה חוליה שא קסנה של שוטרים, כדי להסיר את הרם-קול. בשעה שהשוטרים
רצו לעלות על הגב, לא נתנו להם לעלות והתקיימו אותם. הפצוע הקשה ביותר
מהענין הזה היה השוטר ששביר את סיניו. רק לאחר שהמסמך נסוגה בחרפה,
בשלחה תגבורת שמורה את ההפגנה. מפקד המסמך במקום נתן אפשרות למר
וילנר לנאום, מאחר שהוא אמר שהוא חבר כנסת והוא אחראי שההפגנה תתפזר
בשקט.

לאחר הנסיון של ההפגנה הראשונה - ברור

שהמסמך היתה צריכה להתכונן להפגנה השנייה, ומחובתה של המסמך היה
להתכונן לכן. קורדון של המסמך ליווה את ההפגנה, ורק לאחר שהתחילו
קריאות בוז מצד הקהל, וקריאות נגד מצד המפגינים, וההפגנה קבלה צורה
של התקהלות פרועה - רק אז התערבה המסמך. ההפגנה השלישית עברה בשקט,
והיא התפזרה מאליה, כי היא לא הסכה להתקהלות פרועה.

היו"ר ב. סינג: ברצוני להזכיר, כי בישיבה הקודמת מר סהר

מסר ששני שוטרים נאחזים פוטר מהמסמך על שמרכו

לצאת לפעולה, ולא רק שוטר אחד.

מר סהר - המפקח הכללי של המשטרה:

היהודי שנפצע בן המפלגה הקומוניסטית היה אדם שקבל מכה בראשו, ובנתת לו עזר הראש. המצוע הקשה ביותר מכל העניין הזה היה השוטט ששברו לו את שניו. אגב רצייתי להעיר, שבשעה שישנו קהל צפוף אין דרך אחת אלא להכות בראש ולא ברגליים.

ת. טובי: יש לי כמה שאלות למר ויילנר:

(א) האם ההפגנה הראשונה ליד בנין קמה "עמרה"

ערכה את התנועה ברחוב ?

(ב) אני יודע שבהפגנה השלישית שעברה לאורך כ"כ הרבה רחובות והתפזרה ליד ככר מגן-דוד במל-אביב, לא הופרעה התנועה. האם היה כך גם בהפגנה השנייה ?

(ג) כמה אנשים נפצעו בהפגנה השנייה ע"י המשטרה,

וכמה מצועים היו מאנשי המשטרה.

מ. ויילנר: התנועה לא הופרעה לא בפעם הראשונה ולא בפעם

השנייה. במידה שהיא הופרעה - היא הופרעה ע"י

המשטרה שהקיפה מחסומים. (ביום ב'). ההפגנה השלישית עברה ללא שום הפרעה.

אשר למצועים: בהפגנה השנייה איש לא נפצע מכין

השוטרים. נפצעו רק ספגנינים, כ-55 איש. רובם נפצעו קל. השתתפו

בהפגנה לפחות 2000 איש.

מר סהר: השתתפו כ-500 איש.

מ. ויילנר: אפילו המשטרה, בהודעתה הרשמית הודיע על 700

ספגנינים. מכאן אפשר להוכיח על פהיסנות המשטרה

לגבי הספגנינים. אותו הדבר היה גם לגבי ההפגנה בנצרת. קודם הודיע

המשטרה על 40 איש בנצרת, ואח"כ בבית המשפט היא הודיע על 200 איש.

היו, איפוא, בהפגנה השנייה 55 פצועים. רובם

פצועים קל, אבל ביניהם גם כאלה המצועים קשה. אשה אחת קבלה זעזוע

סוח.

ב. שיטתית - סר המסמך:

מדבריו של סר וילנר אני למד ראשית שהוא

היה אחק סמארטנים של ההפגנות האלה. הוא היה נוכח בהפגנה הראשונה והשלישית.

חבר הכנסת וילנר, טוען כי היה כאן ביום

של ההרצות. אני רוצה לקבוע שבהפגנה הראשונה המסמך לא ידעה כלל על השויר ולא ידעה כי טחנינים רם-קול על בג בנין, ואין כאן כל מקום לביום, אחרת היתה המסמך מסירה את הרם-קול עוד לפני כן, ולא היה כאן כל מקום לביום.

חבר הכנסת וילנר הסתיר מה היה תוכן הדברים

ששוירו ע"י הרם-קול. אלה היו דברי גידוף והשמצה בגד ראש הממשלה ובגד המדינה וכו'. אתה קראת לנו פשיטנים, נאצים ורצחנים, ואין לך כל רשות לאחר ולגדף בצורה כזו. אתה גם לא ספרת שניתנה לך פרביליגיה לנאום דרך-הרם-קול, בגלל היותך חבר הכנסת, אבל לא ספרת כיצד השתמשת בזכות זו, ואם הרבעת את הקהל או לא.

חבר הכנסת טובי שואל אם התנועה הוטרעה:

כיבר אתה יכול לתאר לך שהתנועה לא תופרע בשעה שמתקבלים מאות אנשים ברחובות הצפופים של תל-אביב?

כן אני רוצה לקבוע, כי ברוב שהוטרים רצו

להכנס לכניסת הבנין על-סמך לעלות על הגג - הם נתקלו באנשים שהיו מוויינים באבנים ובמקלות. וידוע שאבנים ומקלות אינם כנסא בבית ברחוב אלנבי בתל-אביב. כזאת שהיו ככל זאת הכנות מצדכם להתנגש עם המסמך. אתם הכנתם את האבנים והמקלות מראש, כדי להתקיף את השוטרים.

מ. וילנר: אני הייתי במקום וזה לא היה כך.

ב. שיטתית - סר המסמך: עובדה שהשוטרים נסעו והמסמך הוכתה. מפתח ומכשירים כאלה מכינים לכתחילה. קודם כל נסעו שלשה שוטרים, וכן נסעו 3 אנשים מן הקהל.

מ. וילנר: נסעו 17 איש מהקהל.

ב. שיטתית: יתכן שהיו אנשים שב נסעו מהדוכן והמחזמה, אבל הפצועים שירועים לנו הם רק שלשה.

המספר שהוצב ע"י בניני הסוכנות היה מספר קטן, אח"כ הובאה הגבורה. היתה למסמך כל הזכות להיות מוכנים לכל סקרה ומקרה. אין זאת אומרת שתמיד צריכה המסמך להיות המוכנה. המסמך לא התערבה כשהפגנה היתה בסדר.

סר וילבר טוען שההתנגדות בוייטה ע"י המסמך. לו באמת היה כאן ביום, הוא היה נעשה כך שמספר "על-המספר" או משהו אחר מבין הנאמרים לא היה שומע את הרברים ששם, או כאילו שם. המסמך התחילה לפזר את ההפגנה לאחז לאחז שהקהל התחיל לקרוא קריאות "בוז" ובשעה שהתחילה המהומה.

בישיבה הקודמת שפעמי שהתעוררה בעיה ביחס לחוקיות פעולת המסמך וביחס לחוקיות ההפגנות. ביחס לזה ישנן שתי מסכיות - ישנה מסכות של מושל המחוז שהוא יכול ע"י הועדה לתת חוקף להפגנות מסויימות, וכן ישנה מסכות שביה של מפקד מחוזי שיש לקבל מסנו רשיון לעריכת כל אספה או הפגנה. את הבקשה יש להגיש 5 ימים לפני מועד האספה או ההפגנה, ואז מפקד המחוז דואג לכך שיהיה מספר בזמן ההפגנה ושהתהלכה תעבור בקצט ללא הפרעות.

התקנות האלה פורסמו בעתון הרשמי סס. 1504 התוספת השניה, טשנת 1946. החוק הזה עדיין קיים ולא בוטל (מעיף 35(1) של פקודת המסמך). כל התקנות הנ"ל לא בוטלו ובכל זאת אנו מחירים הפגנות ואספות מוטביות מבלי שיהא צורך לקבל רשיון על כך. כל זמן שהאספה או ההפגנה מתנהלת בשקט - אין המסמך מתערבת, אבל האספה הוטבת להתקלות פרועה - על המסמך להתערב כדי לשמור על הסדר.

א. חושי: נדמה לי שאנו מנהלים את הישיבות שלא באופן ליברלי. ברצוני לקבוע, כי אין אנו ועדת חקירה.

הכנסת הטילה עלינו רק לגרר את העניין. כמו"כ ברצוני לציין כי חבר הכנסת וילבר שהוזמן להעיד, איננו עד אלא טוען. לפי זה גם השאלות שנשאלו אינן במקומן, כי התשובות שנכסרו אינן עדויות ראיה, אלא עדויות שמיצה.

כן אנו צריכים להבהיר לעצמנו מהי הגישה שלנו לגבי המסמך? אנו צריכים שתהיה לנו מסמך שתדע לסלוא את תפקידה, שתהיה מסמך מסודרת, שתהיה מסמך שתוכל להשתלש גם על הפגנות. אחרת המסמך לא תצדיק את קיומה. סר וילבר איננו מתנגד למסמך, הוא גם איננו

מתנגד למסטר, הוא מתנגד למסטר שלנו ולמסטרה שלנו.

אולם אנו כועדת פנים צריכים לרצות שהמסטרה תהיה

מסטרה שתדע למלא את תפקידה ושתוכל למלא את תפקידה. המסטרה צריכה גם להיות בעלת זכות לפזר הפגנה שהיא אינה רוצה בה. האם אנו רוצים במסטרה שתוכה ותשס? והמסטרה בעצמה אינה קובעת בעניינים אלה, גם מר וילנר מודה בכך שהיא מקבלת פקודות מהממשלה. הממשלה היא הקובעת את מדיניות המסטרה. והממשלה צריכה לדעת איזו הפגנה רצויה ואיזו אינה רצויה. למשל: בהפגנה פורעת - הממשלה אינה רוצה, הפגנה כזו יש לפזר. אנו צריכים לרצות במסטרה היודעת למלא את פקודות הממשלה - אחרת אין המסטרה מצדיקה את קיומה. המסטרה צריכה לדעת להשתלט על הסדר ולהשליט סדר.

מה היה בהפגנות האלה? - לפני מה שנמסר לנו בוכחנו

לדעת שבטעה שהמסטרה רצתה להפסיק את השדור - היא הוכחה ואח"כ היא התגוננה. אי אפשר להשמיט את המסטרה על זה שהוכחה ועל זה שהיא אח"כ התגוננה. היתה פקודה להפסיק את השדור בעורק היחיד, לצערנו, של עיר כמו-תל-אביב ביחוד כמוצא"י שבת, ומתפקידה של המסטרה היה להפסיק את ההתפרעות. לדעת אין זה לכבוד של המסטרה, שדוקא היא יצאה מן העניין במספר פגזים קטנים, ואינני מבין מדוע חבר הכנסת וילנר יוצא כאן כמאשים? כמאשים היתה צריכה להופיע המסטרה בעצמה ולא חבר הכנסת וילנר.

ההפגנה השנייה והשלישית הוכיחו, כי כל זמן שלא היתה התפרעות, ההפגנות עברו בסדר, ורק ניסו לפזר אותם כשהתחלוצה הגיע למקום מסויים. ואני שמח שבעת ההפגנה השנייה היה רק פגזים קלים, ועוד יותר שמח שלא היו פגזים מן המסטרה. העובדה ששתי ההפגנות האחרות עברו בשקט לכל אורך הדרך שהם עשו מעיד על כך שהמסטרה איננה שמה לקראת פיצוץ ראשים, כפי שאומר מר וילנר. זה גם מעיד על כך שהמסטרה איננה רודפת אחרי המפגינים. כל זה מוכיח שהמסטרה היא זכאית בהחלט גם בהסתמך על דבריו של חבר הכנסת וילנר.

אסתי בישיבה הקודמת, ואני חוזר על כך גם עכשיו -

אני אחר מהאנשים שרוצים לבטל את כל החוקים טיסי המנדט, כי אלה הם חוקים שאינם מתאימים לנו, ואלה הם גם חוקים גרועים. אולם כל זמן שהחוקים האלה לא נתבטלו, אם כי שר המסטרה פוטר היום את המפגינים מן החוק, הרי החוק איננו פוטר אותם. אני רוצה לציין, שגם אני עורך הפגנות ב-1 במאי ובכל זאת, בשנה שעברה לפני האחד במאי שלחתי מכתב למרשל המחוז ובקשתי מסבו רשות לערוך את ההפגנה וגם ציינתי בריוק איפה תעבור ההפגנה מפני

ובאיון שעה. הצבור שאני מייצג בחיפה הוא צבור גדול מאד, אבל בכל זאת התחשבותי גם בצבור אחר, שאיננו חוגג את האחד במאי, ולדעתי חופש האזרח קודם לכל. אם בחיפה מאורגנים בהסתדרות כ-50/אלף אזרחים החוגגים את האחד במאי, הרי ישנם גם 10 אלפים אזרחים שמשתייכים לעבור באותו יום כרגיל ואיני רשאי להפריע להם את מהלך חייהם, למיכך פניתי למושל המחוז, תאדתי לו את הדרך בה יעברו המפגינים, מחוץ הנחה שזה לא יפריע לאזרחי חיפה שאינם חוגגים את היום הזה, והמסמך חייבת במקרה זה לשמור על הסדר ולדאוג לכך שאזרחים אחרים לא יקופחו. אני מסוכנע שהמסמך צריכה לדעת מראש על כל הפגנה כזאת, והוא אחר מתפקידיה של המסמך.

אני מציע, אימרו, שאני נחליט כאן, כי ההתנגדות המסמך היתה בסדר במקרים אלה, וכי המסמך פלאה את חובתה.

היו"ר ב. מינץ: כרצוני להדגיש, כי אף אחד מאתנו איננו מערער על זכות ההתקהלות, וגם שר המסמך אמר זאת במירוש מעל במת הכנסת. המצא אתנו היועץ המשפטי מר ח. כהן שיכרר לנו את הצד החוקי של כל הבעיה הזו, כפי שהיא קיימת היום, המצא הממשלה את היות ובישיבה הקודמת נמקדורה שאלה ביחס לזכות האזרח להתאסף ולהתארגן ויחד עם זאת שאלת חוקיות פעולות המסמך במקרים כאלה.

מר ח. כהן: אני שמח שאוכל להכזיב את המסקנה הכללית של המסמך היועץ המשפטי.

ולומר שהמצב המשפטי של העניין הוא ברור מאד.

תרשו בא לי להתעלם לגמרי מן הצד שהוצא בשנת 1946 ע"י מפקדי המסמך הסחורזיים שהוצא בחוקף מסכות קצת מיוחדת יוצאת-סן הכלל שנחנה למפקדי המסמך, והמסמך היתה לתת להם אפשרות להלחם בהפגנות פוליטיות, אשר לפי המשפט הכללי אין בהן משום עבירה על החוק. אבל מסמלת הסנדט היתה מעוצבת בכך שההפגנות האלה לא תתקייסנה.

אני אסביר לכם את המצב המשפטי סבחינת החוק כפי

שהוא קיים עוד כחוק הפלילי מטבת 1936:

אין החוק מקנה רשות לאף אחד לערוך הפגנה, ואין

החוק אוסר על אף אחד לערוך הפגנה. אם שלשה אנשים או יותר מתקהלים ביחס למסמך משותפת, כי אז אספתם תהיה חוקית ולא בניגוד לכל חוק, ואין כל רשות לשלטון להתערב עד אשר האספה שלהם תיפסק לבלתי חוקית.

האספה יכולה להטפף לבלתי חוקית בשני אופנים:

(א) ע"י זה שהתקבלות או האספה נדרשת לכך שאצל אנשים אחרים
נוצר פחד מתקבל על הדעת שטא יופר שלום הצבור.
כפי שאתם רואים אכן הנוחן הוא מובייקטיבי; הפחד צריך
להיווצר בלב מישהו אחר, והפחד צריך להיות מתקבל על הדעת, כלומר:
מתקבל על דעת בית הספט.

(ב) אם האנשים נחקלו יחד למטרה בלתי חוקית, נגיד למשל:
בכדי לחרף ולגדף. הגידוף לבשעצמו הוא עבירה על החוק, והתקבלות כדי
לחרף ולגדף - זוהי התקבלות בלתי חוקית. ואם יתחילו להוציא לטועל
את זממם, כי אז נחשבת האספה בע"פ החוק לפהומה.

ההלכות אשר חלות על הזכויות לא רק של המטורה, אלא של
כל אזרח לבני אספות בלתי חוקיות, שונה מן ההלכות והזכויות אשר לבני
מהומות. לבני מהומות הדין הוא שכל שוטר, לאחר שנתן אזהרה מספקת,
וכל אזרח אחר שבתנה לו אזהרה מתאימה ע"י איש משטרה מוסמך - הוא יכול
להשתמש בכוח בכדי לפזר את האספה או ההתקבלות, ובם אם ע"י השמוש
בכוח אפא גורם לחבלות או אפילו לפגוע, הוא נהג ברישות ע"י זה שהוא
נושא אחריות על כך.

אין הדברים אמורים לבני אספות בלתי חוקיות שאין דינן
כדין מהומות. כלפיהן אין להשתמש בכוח כל שהוא בכדי לפזר אותן, אם מפני
אספה בלתי חוקית היא עבירה.

אם אנו נשתמש בדברים האלה לבני מה ששטעתי מה ביחס
להפגנות הקומוניסטיות, הרי לפרות שאינני יודע פרטים מדויקים על
ההפגנות אפ האלה, אני מוכן באופן תיאורטי להסביר את הדברים, כדי
שתוכלו להטיק את המסקנות לבני ההפגנות האלה.

לפי מה ששטעתי היו כאן שני דברים:

(א) מה שנוגע להפגנה הראשונה: ברבע ששלה אנשים או יותר התאספו
יחד בכדי לשדר שידור, או בכדי לדיוק יותר, לקבוע דם-קול במקום שאין
להם רשות לקבוע בו, או לאסור על אנשים אחרים להכנס למקום שאין להם
רשות כניסה לשם, ולקבוע במקום זה דם-קול. ברבע זה האספה שלהם היא

כלתי חוקית. וברגע שהרם-קול מתחיל לשדר - ברגע זה בהסכמת האספה הזאת בעיני החוק למהומה. לו בעל הבית של אותו בית היה מרשה לקבוע את הרם-קול על גג הבית, כי אז/היה זה בעיני החוק כשום השגת גבול, לכן היה תלוי הדבר בתוכן הדברים שהרם-קול משמיע, ולפי תוכן הדברים אפשר היה לקבוע אם האספה הזאת בעיני החוק היא כלתי חוקית או לא. אולם מכיון שלא נתקבלה רשות סבעל הבית להתקין את הרם-קול, עצם הענין הזה הוא השגת גבול והאספה הסכה למהומה גם מבלי לשמוע בדיוק מה שודר ע"י הרם-קול.

לאחר אזוהרה מתאימה ע"י המסורה, היה הרשות הסלמה,

היתה גם חובה על המסורה להשתמש בכוח בכדי לפזר את המפגינים.

(ב) מה שבנוגע להסגרה השבית: אם בפעם הראשונה במציאות היתה זו עבירה סובייקטיבית, כי המפגינים כעצמם התכוונו

לעשות את העבירה, הרי בפעם השניה היתה מבה אובייקטיבית שהאספה הסכה למהומה. אנשים אחרים התקבלו והתחילו בקריאות "בז-לקוסמונטיס", הדבר הזה יצר פחד סתקבל על הדעת שהקריאות האלה יביאו לידי הפרת שלום האגף הצבור, ולפיכך היתה כאן לא רק רשות, אלא גם חובה מוטלת על המסורה לפזר את המפגינים בכוח, ואין אנשי המסורה נושאים באחריות כל שהיא, לא פלילית ולא אזרחית על כל חבלה או נזק שנגרם ע"י שמום בכוח זה.

אסרתי שלא רשות, אלא חובה מוטלת על המסורה

והחובה הזו מפורשת בשני סעיפים של התקודה כחוק (סעיף 4) : קונת שהמסורה מסובה על הטלת סדר בצבור, ומתסקידה לסבוע הפרעת שלום. סעיף 37 קובע: המסורה חייבת למשור את הסדר כדרכי הצבור וברחובות הצבור ובמקומות מעבר אחרים וכו' וכו'. ברגע שלמסורה יש יסוד אמתני לחשוש ששלום הצבור יופר או עלול ליהפר, כי אז חובה על המסורה לאחוז באותם הצעדים הנראים לה לנחוצים ולבכונים, וכן לאיש המסורה נמצא במקום בין אם הוא שוטר ובין אם הוא ספקד משטרה, בכדי למנוע את הפרת שלום הצבור.

הדברים אמורים לא רק לגבי הסגרות

טוליטיות. אנו ירשנו את התורה הזאת, כמו את כל החוק הפלילי שלנו מאנגליה, ושם בתי המשפט דשים בכל השאלות המתעוררות עפ"י החוקים האלה, דוקא לגבי הסגרות שהן מאד מאד בקיות סכל שמץ של פוליטיקה. ולפני בית המשפט האנגלי היתה דוגמא של ה"מלוחישן ארמי" - זו היתה כת שעסקה בצדקה ובגטילות חסדים מסעטים דתיים. הכת הזו ערכה הסגרות בכמה ערים אנגליות והם הביאו לידי

לידי כך שקמה להם כת מתנגדת בשם "סקלטון ארטי". בתי המשפט באנגליה קבעו, לפיכך, הלכה שהיה איזו שהיה סטרת המפגינים, ולו גם סטרת קדושה, אבל אם יש למסטרה יסוד לחשוש שהמנגנון תעורר את חמתם של אזרחים אחרים שהביא לידי הפרעת שלום הציבור - כי אז מחובת המסטרה לסבוע אמיליו הפגנה בעלת מטרה קדושה כזו.

המסקנה היא, שהפגנה טובה אמטא ההופכת להפגנה בלתי חוקית נשארת עדיין בגדר הפגנה, אבל ברוב שמישהו פוחד מההתקבל על הדעת שהדברים עלולים להגיע לידי הפרעת שלום הציבור ולידי תגרת ידיים - כי אז המסטרה מצווה לפזר את ההפגנה.

זהו המצב המשפטי לפי החוק הכללי, מבלי להזקק כלל לתקנות מסטרתיות שעדיין קיימות בחוק, אשר לפיהן צריך לקבל רשות מאת מושל המחוז לשם עריכת הפגנה. הכלל הוא כלל פשוט מאד. כל אחד במדינתנו יכול לעשות מה שליבו חפץ, הוא יכול ללכת ברחובות יחד עם ענף 3-12-500 איש בתנאי שהוא לא יעבור על החוק ובתנאי שהוא לא יפגע בזכות זולתו. ברוב שיש סכנה שהוא יפר את התנאי הזה - חובה על המסטרה לשמור על הסדר ולהתערב.

לפי החוק, הרי המסטרה שלנו לא עשתה, אלא מה שמחובתה

היה לעשות.

ז. וורהמטיג: אם נדבר באופן גלוי על הדבר, הרי ישנן שיטות שונות בארצות שונות ביחס לתנועה מהפכנית. התנועה הקומוניסטית היא בלי שום טעם תנועה מהפכנית. אני בעד זה שהתנועה הזו תהיה ליגלית, כי תנועה מהפכנית ליגלית היא פחות מסוכנת מתנועה בלתי ליגלית, ובתור תנועה ליגלית היא צריכה להנות מכל הזכויות של תנועה בישראל, אבל בתנאי שלגבי דברים מסויימים היא צריכה להשמע להוראות הממשלה.

אני מקבל את ההסבר המשפטי של היועץ המשפטי, כי זכות

ההתקהלות זוהי זכות אלמנטרית של כל אזרח. אבל אינני יכול לקבל את ההסברה של חבר הכנסת א. חושי שהממשלה יכולה לומר איזו התקהלות רצויה לה ואיזו אינה רצויה. פעמים רבות התקהלות אינן רצויות לממשלה. איננו יכולים

להצדיק את המסטרה בכל מקרה ומקרה בא כי לא תמיד המסטרה יכולה להיות צודקת, ובעיקר כשהמסטרה שלנו היא צעירה וגם מורכבת מאנשים שאין להם עדיין אופן רב.

השוטרים שלנו צריכים עוד לקבל אימון רב כדי ליהפך לשוטרים טובים. הייתי כרוססה, הייתי כיפן וגם באמריקה וראיתי מהו ההבדל בין המשטרות האלה. נוכחתי גם בהפגנה שהתקיימה על יד הבית הלבן באמריקה ובשמעו שם חירופים וגידופים בגד רוזבלט המנוח, ובכל זאת המשטרה עמדה סן הצד ולא התערבה. ועומדת באמת השאלה אם צריך במקרה כזה לפזר את ההפגנה או לא. כמו-כן יש לברר אם המשטרה באמת צריכה לארגן אנשים שיפריעו להתקהלות, כשם שהיה בזמן ההפגנה הקומוניסטית בתל-אביב, כי דבר כזה יכול להביא לידי תגרות ברחוב. אני בטוח שאת הקריאות סצו הקהל התל-אביבי לא צריך היה לארגן באופן מיוחד, ואין כל יסוד לחשוב שדוקא בתל-אביב, מקום שלא היתה סימפטיה גדולה לספלגה הזאת, שדוקא שם היו הקריאות האלה מאורגנות.

אני מציע, אפוא, את ההצעה הבאה: היות והברור של ועדת הפנים היה בירור סקרים, כדי לדעת באם יש צורך בועדת חקירה או לא, ולאחר שסייעת העדויות מצאנו שהפרעות היו רק בהפגנה אחת הראשונה והסנייה, וההפגנה הסלישית עברה מיד, הרי כאן אינני מסכים לא. חושי שאמר שאנו נודיע כי המשטרה תעלה לפי החוק, די אם נודיע, שלאור הפרטים ששמענו אין מקום לחקירה.

ברצוני להעיר בהזדמנות זו ^{לחוק} שהייתה מטעם ועדת כנסת צריכה להעריך רק במקרים חשובים ומכריעים. אי אפשר כל מקרה להביא לוועדת חקירה של הכנסת. אני חושב שכל מה היה אילו שני הצדדים במקרה זה היו מסיימים את הפרשה הזאת.

הצעתו היא:

" הועדה קובעת כי בחומר שהובא לפנייה ע"י חברי הכנסת תומיק טובי ומאיר וילנר, אין יסוד מספיק לעריכת חקירה בענין ההפגנות הקומוניסטיות בתל-אביב, והתנהגות המשטרה בפניזור ההפגנות האלו".

א. כהן: אני מתנגד לסקירה של חבר הכנסת וורטהייט. על ועדת

הפנים הוסל לברר את הענין ואני חושב שמה שקרה בתל-אביב לא יהיה האינצידנט היחיד בענין זה, לפיכך יש לברר את הדבר באופן יסודי. ואני מתחלל על חבר כנסת שהוא מדבר על תרבות ועל גישה עיונית. לקומוניסטים ישנם תכסיסים פוליטיים שאני מתפעל מהם ואני מעריך את היכולת שלהם. כל מה שעשיתי בזמן האחרון הן בכנסת והן בסדר ההפגנות זוהי אובסטרקציה של דבור מסויים שבאופן בלתי צפוי גורם לתגובות הן מצד ראש הממשלה והן מצד חברי כנסת. גם ההפגנות בנצרת היתה להן טבעה

מסויימת כל מה שנעשה ע"י הקומוניסטים הוא מתוך סגמה לערער את סמכות של מדינת ישראל ולכין את הקרקע לקראת מהפכה קומוניסטית. אין מצב מדינת ישראל כסמכות של מדינה, ואין אנו יכולים להרשות לעצמנו להכניס סכוכה ומהומה ברחוב, שיש בה סכנות מרובות. ישנן שתי סכנות חמורות: (1) כלפי חוץ. אנו מדינה קטנה וקשה מאד היום להיות מדינה ביטולית, אנו זקוקים מאד גם לאחדות הרוח הקומוניסטית, אבל הקומוניסטים סכריחים אותנו באופן שיטתי לומר דברים שהם משתמשים בהם אח"כ בגינו, בגור מדינת ישראל, על סנת לערער את סמכות הפוליטי כלפי חוץ.

(2) סכנה שניה היא: ישנם במדינה אלמנטים פוליטיים שהם לא פחות ערים מהקומוניסטים, ולא תמיד ההפגנות תוכלנה לעבור בשקט. אם ימצא למשל רק סרוקיסט אחד שלא יהסס לזרוק פצצה, כי אז התוצאות יכולות להיות חמורות לגבינו.

כן ברצוני לציין כי אף פעם לא שמעתי מספרים נכונים של מספר המשתתפים בהפגנות. כן לא ייתכן שתמיד תתקבל תשובה ברורה על הנעשה בהפגנה. אלה שנמצאים בראש ההפגנה אינם יכולים לדעת מה נעשה מאחור או מה מתרחש בפורות אחרות. אי אפשר לכן למסור אף פעם דו"ח סרייק על מה שהתרחש בהפגנה.

אני חושב שיש לכל מפלגה זכות דבור אקטיבית, זכות שיכנוע, ארגון אספות וכו', אבל אני מתנגד בהחלט להפגנות הבערכות ברחוב.

ת. טובי: אני מתנגד בכל תוקף לויכוח פוליטי על המפלגה הקומוניסטית. אין לזה מקום כרגע, ולא צריך להיות שום ויכוח בבירור זה. על ועדת הפנים הוטל כרגע תפקיד אחר לגמרי, ואיני יכול לקבל את ההערות של חבר הכנסת א. כהן על המטרות והמסגרות של המפלגה הקומוניסטית. לא כל כשלון של שממשלה צריך להטיל אל ראשה של המפלגה הקומוניסטית. גם באנגליה ובצרפת בוגדים להטיל עתה את כל הכשלונות על ראשה של המפלגה הקומוניסטית, למרות שהצבור יודע שאין זה נכון, אבל הממשלה האלה מעוניינות בכך.

ביחס להפגנות: אני מתחלף מאד על דבריו של א. חושי. אני מתחלף על כך שנציג של מועלים אומר שהממשלה צריכה לפזר כל הפגנה שהממשלה אינה רוצה בה. אין לערער כלל על זכות ההפגנה. כל אזרח במדינה רשאי להתאסף ולהפגין זוהי זכות אלמנטרית של מדינה דמוקרטית, ואני

מתנגד בכל חוקף לדיון על שאלה זו. אני מבקש את הועדה שלא תעסוק בדיון
את השאלה ביחס לזכות אלמנטרית זו. הכנסת הסילה על הועדה לברר את
ענין התנהגות המסורה בזמן ההפגנות בתל-אביב ואנו צריכים להתרכז עתה
רק בבדיקה זו. אני גם לא מסכים שבישיבה זו נטיק כבר את המסקנות. אני
חושב שבטרם נסיק את המסקנות הסופיות נשמע עדויות בנוספות ממפגינים
ומשוטרים שהיו בזמן ההפגנה. ישנם אנשים שרוצים להעיד בענין זה, ואיננו
חושב שאנו נוכל לסכם את הפרשה מבלי שנשמע את כל העדויות הדרושות.

הצעתו היא: להמשיך בדיון בענין זה, להזמין עדים
נוספים ולשמע את העדויות, ורק אח"כ
להסיק מסקנות.

כן אני מבצע לדחות את המסקנות של א. חוסי.

ש. טרלין: אחר הקשיים בשטח זה, כמו בשאר השטחים, הוא חוסר
חוקה וחוסר חוקי יסוד, אולי מר טובי יכל להיות שבע-
אח רצון מהסברתו של היועץ המשפטי, אבל אני איננה יכול לקבל בסיס
רב את הסברתו, כי אני בדרך כלל אינני חסיד של החוקים האנגליים שהושקרו
אלינו. בחוק האנגלי באמר למשל, שאסור להשתמש בחרופים ובגידופים - האם
החוק יכול לקבוע מהו חרוף ובדיוף? האם אפשר להוכיח אם באמת השוטר או
השוטרים שמעו את החרופים ובגידופים ועל סמך שפיעתו לתת לו זכות לפזר
הפגנה? אינני יכול לתאר לעצמי דבר כזה במדינה ובמסטר אנושי. או
למשל: אני הוא האחרון שאצור במסגרת קונפליקטיות, אבל אם טרובי כאן
בחוק האנגלי על "פחד", הרי מי יקבע שבשעת קריאות "כוז" היה יסוד
לפחד מתקבל על הדעת ושצריך דוקא לפזר את המפגינים? לדעתי ההגיון מחייב
שצריך דוקא לפזר את אלה שקראו קריאות "כוז" ולא את המפגינים. היו גם
סתירות בין דברי שר המסורה, והמפקח על המסורה, אחד מהם אמר שיש צורך לקבל
רשיון ולהודיע למסדע על קיום ההפגנה, בר בזמן שהשני אמר שאין כל צורך
בקבלת רשיון כזה.

הצעתו היא:

שהכנסת תסבה לוועדה החוקה שתביא בפני הכנסת הצעת
חוק קונסטטוציוני בדבר זכות הסכעית של האזרחים
להתקהל ולהפגין, וכמו כן את הפרוצדורה
האדמיניסטרטיבית להשתמש בזכות סכעית זו.

היו"ר ב. טינג: בסבא בידי סכתב סאת עורך "קול-העם" הסבס רשות
להעיד בפנינו. אנו צריכים להחליט אם כן, באיזו הצעה
מהצעות השונות שושסעו כאן בבחר.

אני מעמיד להצבעה את ההצעות הבאות:

היו"ר ב. סיגן:

(1) הצעת ת. טובי:

להטות בחקירה ולהזמין עדים בוססים שיעידו ביחס להתנהגות המסורה בזמן ההפגנות הקומוניסטיות בתל-אביב.

1	בעד ההצעה -
7	נגד -

ההצעה הנ"ל לא בתקבלה.

(2) הצעת א. חושי:

הועדה מחליטה, כי המסורה פעלה כחוק בעת ההפגנות הקומוניסטיות בתל-אביב ובפזורה ההפגנות האלה.

6	בעד ההצעה -
1	נגד -

(ז. וורהפטיג)
(נ. ילין-טור)
בטעם שההצעה

ת. טובי: ברצוני להציע הצעה שניה:

(3) הצעת ת. טובי:

"הועדה מחליטה על סמך על התנהגות המסורה כלפי התפגרות האלה".

1	בעד ההצעה -
7	נגד -

(4) הצעת ז. וורהפטיג:

"הועדה קובעת, כי בחוסר שהובא לפני ע"י חברי הכנסת מרסין טובי ופאיר וילנר, אין יסוד סטטיק לעריכת חקירה בענין ההפגנות הקומוניסטיות בתל-אביב, והתנהגות המסורה בפזורה ההפגנות האלה".

7	בעד ההצעה הנ"ל -
1	נגד -

ההצעה הנ"ל בתקבלה.עומדת להצבעה עוד הצעה אחת:(5) הצעת ש. סרלין:

"הכנסת תפנה לוועדת החוקה שתביא בפני הכנסת הצעת חוק קונסטטוציוני בדבר הזכות הטבעית של האזרחים להתקל ולהפגין, וכסו כן את הפרוצדורה האומינסטרטיבית להשתמש בזכות טבעית זו".

היו"ר ב. סיגן: ברצוני להודיע לחברי הועדה כי חבר הכנסת ש. סנה התפטר

מועדת החקירה בעניני נצרת.

היו"ר ב. סינץ:

במקום החבר מ. סנה אני מציע את ש. סרלין.

ד. הכהן:

אני רוצה לדעת אם יש בכוח הכנסת לחייב אדם להשתתף בוועדה מסויימת. האם זו איננה מונקציה

של הכנסת?

א. חוסי:

אינני מציע לדון כרגע בהצעתו של ד. הכהן.

אני מציע במקום מ. סנה את:

ש. סרלין או
נ. ילין-סור.

א. שמשל:

חבר הכנסת מ. סנה מיצב סיעה בכנסת. אם הוא

מתפטר צריך משהו אחר מסייעתו לבוא במקומו.

אם אף אחד מסייעת מפ"ם איננו רוצה להשתתף בישיבה זו במקום מ. סנה -

אני רוצה בכך שכל הסיעה מסרבת לקחת חלק בחקירה הזו.

ה. טובי:

אני חוזר שוב להצעת שבוועדה הזו צריך להשתתף

ערבי אחד מחברי הכנסת. אני מעמיד שוב פעם את

טועמדותי כחבר בוועדת החקירה הזו.

ד. הכהן:

אי אפשר לקבל את הצעתו של ה. טובי, כי ה. טובי

ארגן את ההפגנות ואלה בנצרת, והוא צר מעובין בזה.

החלטה סנסית בענין זה תהיה/ בישיבה הבאה.

היו"ר ב. סינץ:

בישיבה זאת ישתתף שר הפנים וימסור סקירה על עבודת

משרד הפנים.

הישיבה בנעלה בשעה 11.00